ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1963

Vyhlásené: 16. 12. 1963 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

97

ZÁKON

zo 4. decembra 1963

o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Úvodné ustanovenia

§ 1
Účel zákona

Účelom tohto zákona je ustanoviť, ktorým právnym poriadkom sa spravujú občianskoprávne, rodinné, pracovné a iné podobné vzťahy s medzinárodným prvkom, upraviť právne postavenie cudzincov, ako aj ustanoviť postup československých justičných orgánov pri úprave týchto vzťahov a rozhodovanie o nich a tým napomáhať medzinárodnej spolupráci.

§ 2
Medzinárodné zmluvy

Ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Československá socialistická republika viazaná.

ČASŤ I
USTANOVENIA KOLÍZNE A O PRÁVNOM POSTAVENÍ CUDZINCOV

Oddiel 1
Kolízne ustanovenia

§ 3
Spôsobilosť

(1) Spôsobilosť osoby na práva a na právne úkony sa spravuje, ak sa v tomto zákone neustanovuje niečo iné, právnym poriadkom štátu, ktorého je príslušníkom.

(2) Ak právny úkon v Československej socialistickej republike robí cudzinec, stačí, ak nie je ďalej uvedené niečo iné, ak je na úkon spôsobilý podľa československého práva.

§ 4
Právne úkony

Pokiaľ nie je ustanovené alebo pre rozumné usporiadanie vzťahov nevyhnutné niečo iné, spravuje sa platnosť právneho úkonu, ako aj následky jeho neplatnosti tým istým právnym

poriadkom ako účinky právneho úkonu; pokiaľ však ide o formu, postačí, ak sa urobilo zadosť právu miesta, kde došlo k prejavu vôle, vyjmúc, že by právny poriadok, ktorým sa spravuje zmluva, predpisoval písomnú formu úkonu ako podmienku jeho platnosti.

Vecné práva

§ 5

Vecné práva k nehnuteľnostiam i k hnuteľným veciam sa spravujú, pokiaľ v tomto zákone alebo v osobitných predpisoch nie je ustanovené inak, právom miesta, kde je vec.

§ 6

Vznik a zánik vecných práv k hnuteľným veciam sa spravuje právom miesta, kde vec bola v čase, keď nastala skutočnosť, ktorá zakladá vznik alebo zánik tohto práva. Ak ide o vec, ktorá sa podľa zmluvy prepravuje, posudzuje sa vznik a zánik týchto práv podľa práva miesta, odkiaľ bola vec odoslaná.

§ 7

Ustanovenia o zápisoch do verejných kníh platné v mieste, kde nehnuteľnosť je, sa použijú i vtedy, keď právny dôvod vzniku, zániku, obmedzenia alebo prevodu knihového práva sa posudzuje podľa iného právneho poriadku.

§ 8

Vydržanie sa spravuje právom miesta, kde bola vec na začiatku vydržacej doby. Vydržateľ sa však môže dovolať právneho poriadku štátu, na území ktorého sa vydržanie vykonalo, ak od času, keď vec bola v tomto štáte, sú podľa právneho poriadku tohto štátu splnené všetky podmienky vydržania.

Záväzkové práva

§ 9
Voľba práva

(1) Účastníci zmluvy môžu si zvoliť právo, ktorým sa majú spravovať ich vzájomné majetkové vzťahy; môžu tak urobiť i mlčky, ak nie je vzhľadom na okolnosti pochybnosť o prejavenej vôli.

(2) Pokiaľ z prejavu vôle účastníkov nevyplýva nič iné, neprizerá sa na kolízne ustanovenia zvoleného právneho poriadku.

§ 10

(1) Ak účastníci nezvolia rozhodujúce právo, ich záväzkové vzťahy sa spravujú právnym poriadkom, použitie ktorého zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu.

(2) Vzhľadom na to sa spravidla spravujú:

a) kúpne zmluvy a zmluvy o diele právom miesta, kde je sídlo (bydlisko) predávajúceho alebo zhotoviteľa diela v čase uzavretia zmluvy;

b) zmluvy o nehnuteľnostiach právom miesta, kde je nehnuteľnosť;

c) zmluvy o doprave (zmluvy o preprave, zasielateľské zmluvy a pod.) právom miesta, kde má dopravca alebo zasielateľ sídlo alebo bydlisko v čase uzavretia zmluvy;

d) poistné zmluvy, vrátane zmluvy o poistení nehnuteľností, právom sídla (bydliska) poisťovateľa v čase uzavretia zmluvy;

e) príkazné zmluvy a im podobné právom miesta, kde má sídlo (bydlisko) ten, kto vykonáva príkaz, v čase uzavretia zmluvy;

f) zmluvy o obchodnom zastúpení a zmluvy o sprostredkovaní právom miesta, kde má sídlo (bydlisko) osoba, pre ktorú zástupca alebo sprostredkovateľ vykonáva činnosť, v čase uzavretia zmluvy;

g) zmluvy o viacstranných výmenných obchodoch právnym poriadkom, použitie ktorého najlepšie zodpovedá usporiadaniu týchto vzťahov ako celku.

(3) Iné zmluvy spravujú sa spravidla právnym poriadkom štátu, v ktorom obidve strany majú sídlo (bydlisko); ak nemajú sídlo (bydlisko) v tom istom štáte a ak sa zmluva uzaviera medzi prítomnými, právnym poriadkom miesta, kde bola zmluva uzavretá; ak sa zmluva uzavrela medzi neprítomnými, právnym poriadkom sídla (bydliska) príjemcu návrhu na uzavretie zmluvy.

§ 11

Právny poriadok určený podľa § 9 alebo 10 platí aj o zmenách, zabezpečení a následkoch porušenia záväzkov tam uvedených, pokiaľ z úmyslu účastníkov alebo z povahy veci nevyplýva niečo iné.

§ 12

Pokiaľ ide o hnuteľnosti, spravujú sa vo vzťahu medzi stranami právnym poriadkom určeným podľa § 9 až 11 aj tieto otázky:

a) okamih, od ktorého na nadobúdateľa prechádza oprávnenie nakladať vecou,

b) okamih, od ktorého má nadobúdateľ právo na plody a úžitky prevádzanej veci,

c) okamih, ktorým nebezpečenstvo škody na prevádzanej veci prechádza na nadobúdateľa,

d) okamih, ktorým právo na náhradu škody vzniknuté v súvislosti s prevádzanou vecou prechádza na nadobúdateľa,

e) výhrada vlastníckeho práva k prevádzanej veci.

§ 13

(1) Premlčanie záväzkových práv sa spravuje tým istým právnym poriadkom ako záväzkové právo samo.

(2) Započítanie sa spravuje, pokiaľ z požiadavky rozumného usporiadania právneho pomeru nevyplýva niečo iné, tým istým právnym poriadkom ako pohľadávka, proti ktorej smeruje započítanie.

§ 14

Právne pomery vzniknuté z jednostranných právnych úkonov sa spravujú právnym poriadkom štátu, v ktorom má dlžník bydlisko (sídlo).

§ 15

Nároky na náhradu škody, ak nejde o porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmlúv a iných právnych úkonov, sa spravujú právom miesta, kde škoda vznikla, alebo miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody.

Pracovné právo

§ 16

(1) Pomery z pracovnej zmluvy sa spravujú - pokiaľ sa účastníci nedohodnú na niečom inom - právom miesta, kde pracovník vykonáva prácu. Ak však pracovník vykonáva prácu v jednom štáte na základe pracovného pomeru s organizáciou, ktorá má sídlo v inom štáte, je rozhodujúce právo sídla organizácie, okrem ak by šlo o osobu, ktorá má bydlisko v štáte, kde sa práca vykonávala.

(2) Pracovné pomery pracovníkov dopravných podnikov sa v železničnej a cestnej doprave spravujú právom sídla podniku, v riečnej a leteckej doprave právom miesta registrácie a v námornej doprave právom štátu, pod vlajkou ktorého sa doprava vykonáva.

Dedičské právo

§ 17

Dedičské právne pomery sa spravujú právnym poriadkom štátu, ktorého bol poručiteľ príslušníkom v čase smrti.

§ 18

(1) Spôsobilosť zriadiť alebo zrušiť závet, ako aj účinky vád vôle a jej prejavu sa spravujú právom štátu, príslušníkom ktorého bol poručiteľ v čase prejavu vôle. To isté právo je rozhodujúce i pre určenie, ktoré ďalšie druhy robenia poriadku pre prípad smrti sú prípustné.

(2) Forma závetu sa spravuje právom štátu, príslušníkom ktorého bol poručiteľ v čase, keď závet urobil; stačí však, ak vyhovie právu štátu, na území ktorého bol závet urobený. To isté platí o forme zrušenia závetu.

Rodinné právo

Vzťahy medzi manželmi

§ 19

Spôsobilosť osoby uzavrieť manželstvo, ako aj podmienky pre jeho platnosť sa spravujú právom štátu, ktorého je táto osoba príslušníkom.

§ 20

(1) Forma uzavretia manželstva sa spravuje právom miesta, kde sa manželstvo uzaviera.

(2) Na platnosť sobáša československého občana je potrebné zachovať občiansku formu.

§ 21

(1) Osobné a majetkové vzťahy manželov sa spravujú právom štátu, ktorého sú príslušníkmi. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravujú sa tieto vzťahy právom československým.

(2) Dojednaná úprava manželského majetkového práva sa posudzuje podľa právneho poriadku, ktorý bol pre majetkové vzťahy manželov rozhodujúci v čase, keď k úprave došlo.

§ 22

(1) Zrušenie manželstva rozvodom sa spravuje právnym poriadkom štátu, občanmi ktorého sú manželia v čase začatia konania. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravuje sa zrušenie manželstva rozvodom právnym poriadkom československým.

(2) Ak by bolo potrebné podľa odseku 1 použiť cudzí právny poriadok, ktorý by zrušenie manželstva rozvodom nedovoľoval alebo len za okolností mimoriadne obťažných, avšak manželia alebo aspoň jeden z nich žije v Československej socialistickej republike dlhší čas, použije sa československé právo.

(3) Tieto ustanovenia sa použijú i pri vyhlásení manželstva za neplatné alebo pri zistení, či tu manželstvo je alebo nie je.

Vzťahy medzi rodičmi a deťmi

§ 23

(1) Určenie (zistenie alebo zapretie) otcovstva sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorého príslušnosť nadobudlo dieťa narodením.

(2) Ak dieťa žije v Československej socialistickej republike, môže sa otcovstvo určiť (zistiť alebo zaprieť) podľa československého práva, ak je to v záujme dieťaťa.

(3) Na platnosť uznania otcovstva postačí, ak sa stane podľa práva štátu, v ktorom k uznaniu došlo.

§ 24

(1) Vzťahy medzi rodičmi a deťmi, vrátane výchovy a výživy, spravujú sa právom štátu, príslušníkom ktorého je dieťa. Ak dieťa žije v Československej socialistickej republike, môžu sa tieto vzťahy posudzovať podľa československého práva, ak je to v záujme dieťaťa.

(2) Nároky rodičov na výživu voči deťom sa spravujú právom štátu, príslušníkom ktorého je ten z rodičov, ktorý nárok na výživu uplatňuje.

§ 25

(1) Nároky matky dieťaťa voči jeho otcovi, za ktorého nie je vydatá, spravujú sa právom štátu, príslušníčkou ktorého je matka v čase narodenia dieťaťa.

(2) Ak matka dieťaťa, ktorá je cudzou štátnou príslušníčkou, má bydlisko v Československej socialistickej republike a otec dieťaťa je československým príslušníkom, nároky matky dieťaťa sa spravujú podľa československého práva.

§ 26

(1) Osvojenie sa spravuje právom štátu, príslušníkom ktorého je osvojiteľ.

(2) Ak osvojujúci manželia majú rôznu štátnu príslušnosť, musia sa splniť podmienky právnych poriadkov oboch manželov.

(3) Ak by bolo potrebné podľa odsekov 1 a 2 použiť cudzí právny poriadok, ktorý by osvojenie nedovoľoval alebo len za okolností mimoriadne obťažných, avšak osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov žije v Československej socialistickej republike dlhší čas, použije sa

československé právo.

§ 27

Či pri osvojení a podobných vzťahoch je potrebné privolenie dieťaťa alebo iných osôb a orgánov, treba posúdiť podľa právneho poriadku štátu, ktorého je príslušníkom dieťa.

Opatrovníctvo

§ 28

Podmienky vzniku a zániku opatrovníctva nad maloletými sa spravujú právnym poriadkom štátu, ktorého je maloletý príslušníkom. Opatrovnícka starostlivosť sa týka zásadne maloletého a jeho majetku, nech je jeho majetok kdekoľvek.

§ 29

Povinnosť prijať a zastávať opatrovníctvo nad maloletými sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorého je opatrovník príslušníkom.

§ 30

Právne pomery medzi opatrovníkom a maloletým sa spravujú právnym poriadkom štátu, v ktorom je opatrovnícky súd alebo úrad.

§ 31

Tieto ustanovenia o opatrovníctve nad maloletým platia obdobne, ak ide o podobné ochranné zariadenia, ako opatrovníctvo nad osobami nespôsobilými na právne úkony.

Oddiel 2
Postavenie cudzincov

§ 32

(1) Cudzinci majú v oblasti svojich osobných a majetkových práv, pokiaľ týmto zákonom alebo osobitnými predpismi nie je ustanovené inak, rovnaké práva a rovnaké povinnosti ako československí štátni občania.

(2) V prípade, že cudzí štát nakladá s československými štátnymi občanmi inak ako so svojimi príslušníkmi, môže Ministerstvo zahraničných vecí po dohode s príslušnými československými orgánmi rozhodnúť, že ustanovenie odseku 1 sa nepoužije.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2, pokiaľ ide o majetkové vzťahy, sa použijú obdobne pre právnické osoby.

§ 33
Dvojaké a neurčité štátne občianstvo

(1) Ak je niekto v rozhodujúcom čase československým štátnym občanom a ak ho za svojho príslušníka považuje aj iný štát, je rozhodujúce štátne občianstvo československé.

(2) Ak je niekto v rozhodujúcom čase zároveň príslušníkom niekoľkých cudzích štátov, rozhoduje štátna príslušnosť nadobudnutá naposledy.

(3) Na toho, kto v rozhodujúcom čase nie je príslušníkom žiadneho štátu alebo štátnu

príslušnosť ktorého nemožno určiť alebo nemožno zistiť, ktorú príslušnosť nadobudol naposledy, je potrebné hľadieť, ako by bol príslušníkom toho štátu, na území ktorého mal v rozhodujúcom čase bydlisko, a ak to nemožno zistiť, na území ktorého mal pobyt. Ak nemožno ani to zistiť, treba postupovať, ako by išlo o československého občana.

Oddiel 3
Spoločné ustanovenia

§ 34
Právne oblasti

Ak sa má použiť právny poriadok štátu, ktorý má viac právnych oblastí, rozhodujú o použití práva niektorej z nich predpisy tohto štátu.

§ 35
Spätný a ďalší odkaz

Ak sa má podľa ustanovení tohto zákona použiť právny poriadok, ustanovenia ktorého odkazujú späť na právo československé alebo ďalej na právo iného štátu, možno takýto odkaz prijať, ak to zodpovedá rozumnému a spravodlivému usporiadaniu vzťahu, o ktorý ide.

§ 36
Verejný poriadok

Právny predpis cudzieho štátu nemožno použiť, pokiaľ by sa účinky tohto použitia priečili takým zásadám spoločenského a štátneho zriadenia Československej socialistickej republiky a jej právneho poriadku, na ktorých je potrebné bez výhrady trvať.

ČASŤ II
MEDZINÁRODNÉ PROCESNÉ PRÁVO

Oddiel 1
Právomoc československých justičných orgánov

§ 37
Právomoc v majetkových veciach

(1) Právomoc československých súdov v majetkových sporoch je daná, ak je daná podľa československých predpisov ich príslušnosť.

(2) Právomoc československých súdov v majetkových sporoch môže byť založená aj písomným dohovorom strán. Vecnú príslušnosť československých súdov nemožno však takýmto dohovorom meniť.

(3) Československá organizácia môže pre majetkové spory písomne dojednať i príslušnosť cudzozemského súdu.

Právomoc v rodinných veciach

§ 38

(1) V manželských veciach (konanie o zrušenie manželstva rozvodom, o neplatnosť manželstva a o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je) je právomoc československých súdov daná, ak aspoň jeden z manželov je československým občanom.

(2) Ak žiadny z manželov nie je československým občanom, právomoc československého súdu je daná:

a) ak má aspoň jeden z manželov tu pobyt a ak sa môže rozhodnutie súdu uznať v domovských štátoch oboch manželov, alebo

b) ak aspoň jeden z manželov má v Československej socialistickej republike pobyt dlhší čas, alebo

c) ak ide o neplatnosť manželstva, ktoré sa má podľa československého práva vysloviť i bez návrhu, pokiaľ manželia tu žijú.

§ 39

(1) Právomoc československých súdov vo veciach výchovy a výživy maloletých a v iných ich sa týkajúcich veciach, ak sú československými občanmi, je daná i vtedy, ak žijú v cudzine.

(2) Starostlivosť nad maloletým československým príslušníkom, ktorý žije v cudzine a nie je v rodičovskej starostlivosti, môže prevziať aj československý orgán, a to v rozsahu právomoci súdu, ak takú právomoc uznáva štát, v ktorom maloletý žije. O opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam konzulárnych orgánov rozhoduje Ministerstvo zahraničných vecí.

(3) Vo veciach maloletých cudzincov žijúcich naúzemí Československej socialistickej republiky československý súd urobí len opatrenia potrebné na ochranu ich osôb a majetku, a upovedomí o tom orgán ich domovského štátu. Keby orgán domovského štátu pomery maloletého v primeranom čase neupravil, urobí tak československý súd.

(4) V rozhodnutí, ktorým sa zrušuje manželstvo rodičov maloletého cudzinca žijúceho na území Československej socialistickej republiky, súd upraví práva a povinnosti rodičov k dieťaťu na čas po rozvode, pokiaľ sa maloletý bude zdržiavať na tunajšom území a pokiaľ orgány jeho domovského štátu neurobia iné opatrenia.

§ 40

Návrh na určenie otcovstva (zistenie a zapretie) možno podať na československom všeobecnom súde navrhovateľa, ak odporca nemá v Československej socialistickej republike všeobecný súd. Ak ani navrhovateľ nemá v Československej socialistickej republike všeobecný súd, ale jeden z rodičov alebo dieťa je československým občanom, možno návrh podať na súde, ktorý určí Najvyšší súd.

§ 41

(1) Rozhodovať vo veciach osvojenia patrí československému súdu, ak je osvojiteľ československým občanom. Ak sú osvojitelia manželia, postačí, ak je československým občanom jeden z nich a ak má v Československej socialistickej republike bydlisko.

(2) Ak nie je osvojiteľ alebo ani jeden z osvojujúcich manželov československým občanom, právomoc československého súdu je daná:

a) ak má tu osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov pobyt a ak rozhodnutie súdu môže sa uznať v domovskom štáte osvojiteľa alebo osvojujúcich manželov, alebo

b) ak má osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov v Československej socialistickej republike pobyt dlhší čas.

§ 42
Právomoc vo veciach spôsobilosti a opatrovníctva

(1) Vo veciach obmedzenia a pozbavenia spôsobilosti na právne úkony, ako aj v opatrovníckych

veciach je ohľadne československých štátnych občanov daná právomoc československých súdov, i keď žijú v cudzine. Československý súd sa však zdrží konania, ak na ochranu práv a záujmov československého občana stačia opatrenia urobené v cudzine.

(2) Ak ide o cudzinca,ktorý žije v Československej socialistickej republike, obmedzí sa československý súd na opatrenia potrebné na ochranu jeho práv a upovedomí o tom orgán domovského štátu. Keby orgán domovského štátu cudzinca jeho pomery v primeranom čase neupravil, urobí tak československý súd podľa československého hmotného práva.

§ 43
Právomoc vo veciach vyhlásenia za mŕtveho

(1) Vyhlásiť československého občana za mŕtveho patrí vždy len československému súdu.

(2) Cudzinca môže československý súd vyhlásiť za mŕtveho podľa československého hmotného práva s právnymi následkami pre osoby trvale žijúce v Československej socialistickej republike a pre majetok tu ležiaci.

Právomoc v dedičských veciach

§ 44

Právomoc československého notárstva na prejednanie dedičstva je daná vždy, ak poručiteľ v čase svojej smrti bol československým občanom. Ak však ide o majetok, ktorý je v cudzine, československé notárstvo prejedná dedičstvo len vtedy, ak sa takýto majetok vydáva československým orgánom alebo ak cudzí štát priznáva takýmto rozhodnutiam československých justičných orgánov právne následky.

§ 45

(1) Československé notárstvo prejedná dedičstvo po cudzincovi, ktoré je v Československej socialistickej republike,

a) ak štát, ktorého je poručiteľ príslušníkom, ani nevydáva dedičstvo československých občanov československým štátnym notárstvam, ani nepriznáva ich rozhodnutiam právne následky, alebo ak cudzí štát odmietne zaoberať sa dedičstvom alebo ak sa nevyjadrí, alebo

b) ak tu mal poručiteľ bydlisko a ak žiada o to dedič, ktorý sa tu zdržuje,

c) tiež vždy, ak ide o nehnuteľnosti ležiace na území Československej socialistickej republiky.

(2) V ostatných prípadoch sa československé štátne notárstvo obmedzí na potrebné opatrenia na zabezpečenie majetku po cudzincovi.

§ 46
Právomoc vo veciach umorenia listín

Československému notárstvu patrí vyhlásiť za umorené listiny vystavené v cudzine len vtedy, ak ich umorenie môže mať podľa povahy veci právne následky v Československej socialistickej republike.

§ 47
Vyňatie z právomoci československých súdov a notárstiev

(1) Právomoci československých súdov a notárstiev nie sú podrobené cudzie štáty a osoby, ktoré podľa medzinárodných zmlúv alebo iných pravidiel medzinárodného práva alebo osobitných

československých právnych predpisov požívajú v Československej socialistickej republike imunitu.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí i ohľadne doručovania písomností, predvolávania uvedených osôb za svedkov, výkonu rozhodnutí alebo iných procesných úkonov.

(3) Právomoc československých súdov a notárstiev je však daná, ak:

a) predmetom konania je nehnuteľný majetok štátov a osôb uvedených v odseku 1, nachádzajúci sa v Československej socialistickej republike, alebo ich práva na takýchto nehnuteľných veciach patriacich iným osobám, ako aj práva z nájomného pomeru k takýmto nehnuteľným veciam, pokiaľ nie je predmetom konania platenie nájomného,

b) predmetom konania je dedičstvo, v ktorom osoby uvedené v odseku 1 vystupujú mimo rámca svojich úradných funkcií,

c) predmet konania sa týka výkonu povolania alebo obchodnej činnosti, ktoré osoby uvedené v odseku 1 vykonávajú mimo rámca svojich úradných funkcií,

d) cudzí štát alebo osoby uvedené v odseku 1 sa dobrovoľne podrobia ich právomoci.

(4) Doručenie v prípadoch uvedených v odseku 3 sprostredkuje Ministerstvo zahraničných vecí. Ak nemožno takto doručiť, súd ustanoví opatrovníka na prijímanie písomností, prípadne na obhájenie práv.

Oddiel 2
Ustanovenia o konaní

§ 48

Československé súdy a notárstva postupujú v konaní podľa československých procesných predpisov, pričom všetci účastníci majú rovnaké postavenie pri uplatňovaní svojich práv.

Postavenie cudzincov v konaní

§ 49

Procesná spôsobilosť cudzinca sa spravuje právom štátu, ktorého je príslušníkom. Stačí však, ak má procesnú spôsobilosť podľa československého práva.

§ 50

Cudzinci majú nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov a preddavkov a na ustanovenie bezplatného zástupcu na ochranu ich záujmov, ak je zaručená vzájomnosť.

§ 51

(1) Cudzincovi, ktorý sa domáha rozhodnutia o majetkovom práve, súd uloží na návrh odporcu, aby zložil súdom určenú zábezpeku za trovy konania s tým, že ak zábezpeku nezloží do určenej lehoty, nebude proti vôli odporcu v konaní pokračovať a konanie zastaví.

(2) Zábezpeku nemožno uložiť, ak:

a) návrh na jej zloženie bol podaný, až keď odporca vo veci už konal alebo urobil procesný úkon, hoci už vedel, že navrhovateľ nie je československým občanom alebo že československé občianstvo stratil;

b) v štáte, ktorého je navrhovateľ príslušníkom, sa v podobných prípadoch od československého občana zábezpeka nežiada;

c) navrhovateľ má v Československej socialistickej republike nehnuteľný majetok v cene dostačujúcej na úhradu trov, ktoré odporcovi v konaní vzniknú;

d) návrh na začatie konania sa vybavuje platobným rozkazom;

e) navrhovateľ je oslobodený od súdnych poplatkov a preddavkov.

§ 52

Listiny vydané súdmi a úradmi v cudzine, ktoré platia na mieste, kde boli vydané, za listiny verejné, majú dôkaznú moc verejných listín aj v Československej socialistickej republike, ak sú opatrené predpísanými overeniami.

Zisťovanie cudzieho práva a vzájomnosť

§ 53

(1) Na zistenie cudzieho práva justičný orgán urobí všetky potrebné opatrenia; pokiaľ mu obsah cudzieho práva nie je známy, môže si za tým účelom vyžiadať aj informáciu od Ministerstva spravodlivosti.

(2) Ak pri prejednávaní vecí uvedených v § 1 vzniknú pochybnosti, môžu si justičné orgány vyžiadať od Ministerstva spravodlivosti vyjadrenie.

§ 54

Vyhlásenie Ministerstva spravodlivosti o vzájomnosti zo strany cudzieho štátu, vydané po dohode s Ministerstvom zahraničných vecí a s inými príslušnými ministerstvami, je pre súdy i iné štátne orgány záväzné.

Právna pomoc v styku s cudzinou

§ 55

Pokiaľ nie je ustanovené inak, stýkajú sa justičné orgány s cudzími orgánmi prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti.

§ 56

Československé justičné orgány poskytujú na dožiadanie cudzím justičným orgánom právnu pomoc za podmienky vzájomnosti. Právnu pomoc možno odoprieť:

a) ak urobenie dožadovaného úkonu nespadá do právomoci dožiadaného československého justičného orgánu; ak však jeho urobenie patrí do právomoci iného justičného orgánu alebo do právomoci iných československých orgánov, dožiadanie sa postúpi na vybavenie orgánu na to povolanému;

b) ak sa žiada o urobenie úkonu, ktorý sa prieči československému verejnému poriadku.

§ 57

(1) Žiadaná právna pomoc sa poskytuje podľa československých predpisov; na žiadosť cudzieho orgánu možno postupovať podľa cudzieho procesného predpisu, ak sa žiadaný postup neprieči československému verejnému poriadku.

(2) Ak o to žiada cudzí orgán, možno svedkov, znalcov a účastníkov vyslúchnuť i prísažne. To isté platí, ak je potrebné v cudzine predložiť prísažné vyhlásenie o skutočnostiach rozhodujúcich na uplatnenie alebo zachovanie nárokov.

(3) Prísaha pre svedkov a účastníkov znie: „Prísahám na svoju česť, že o všetkom, na čo sa ma bude súd pýtať, vypoviem úplnú a čistú pravdu a nič nezamlčím."

(4) Prísaha pre znalcov znie: „Prísahám na svoju česť, že posudok podám podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia."

(5) Ak ide o prísahu následnú, znenie prísahy sa primerane pozmení.

§ 58

Ak cudzozemská písomnosť nie je opatrená overeným prekladom do jazyka českého alebo slovenského, doručí sa príjemcovi, ak je ochotný ju prijať; príjemcu je potrebné poučiť, že si musí byť vedomý právnych následkov, aké môžu v cudzine nastať, ak odmietne písomnosť prijať.

§ 59

(1) Na dožiadanie československého justičného orgánu vykonáva československý zastupiteľský alebo konzulárny orgán:

a) doručenie osobám v štáte, kde vykonáva pôsobnosť, ak je to prípustné podľa medzinárodných zmlúv alebo iných pravidiel medzinárodného práva alebo ak tomu nebránia predpisy štátu, kde úkon sa má urobiť;

b) doručenie československým občanom v štáte, kde úkon sa má urobiť, ktorí tam požívajú diplomatické výsady a imunity, a výsluch takýchto občanov ako svedkov, znalcov alebo účastníkov konania;

c) na základe splnomocnenia Ministerstva zahraničných vecí výsluch svedkov, znalcov a účastníkov konania, ako aj iné procesné úkony, ak sa tieto osoby ustanovia dobrovoľne a ak tomu nebránia predpisy platné v štáte, kde sa úkon má urobiť.

(2) Československý zastupiteľský alebo konzulárny orgán postupuje primerane podľa predpisov pre dožadujúci justičný orgán a úkony ním urobené majú tie isté účinky, ako keby ich urobil justičný orgán sám.

§ 60

Doručenia vykonané na dožiadanie československého justičného orgánu cudzím orgánom, ako aj dôkazy pred ním vykonané sú účinné, i keď nie sú v súlade s predpismi cudzieho práva, ak vyhovujú československým predpisom.

§ 61
Osvedčenie o československom práve

Ministerstvo spravodlivosti vydáva tým, ktorí to potrebujú na uplatnenie svojho práva v cudzine, osvedčenie o práve platnom v Československej socialistickej republike. V takomto osvedčení nemôže sa podávať výklad zákona alebo výklad o tom, ako je potrebné použiť zákon na určitú právnu vec.

§ 62
Vyššie overenie listín

K listinám vydaným justičnými orgánmi alebo k listinám nimi overeným alebo pred nimi podpísaným, ktoré sa majú použiť v cudzine, pripojí Ministerstvo spravodlivosti na žiadosť účastníka svoje vyššie overenie.

Oddiel 3
Uznanie a výkon cudzích rozhodnutí

§ 63

Rozhodnutia justičných orgánov cudzieho štátu vo veciach uvedených v § 1, rovnako ako cudzie súdne zmiery a cudzie notárske listiny v týchto veciach (ďalej len "cudzie rozhodnutia„) majú v Československej socialistickej republike účinnosť, ak nadobudli podľa potvrdenia príslušného cudzieho orgánu právoplatnosť a ak boli uznané československými orgánmi.

§ 64

Cudzie rozhodnutia nemožno uznať ani vykonať, ak:

a) uznaniu bráni výlučná právomoc československých orgánov alebo ak by konanie nemohlo sa uskutočniť u žiadneho orgánu cudzieho štátu, keby sa ustanovenia o príslušnosti československých súdov použili na posúdenie právomoci cudzozemského orgánu;

b) o tom istom právnom pomere československý orgán vydal právoplatné rozhodnutie alebo ak sa v Československej socialistickej republike uznalo právoplatné rozhodnutie orgánu tretieho štátu;

c) účastníkovi konania, voči ktorému sa má rozhodnutie uznať, bola odňatá postupom cudzieho orgánu možnosť riadne sa zúčastniť konania, najmä ak mu nebolo doručené do vlastných rúk predvolanie alebo návrh na začatie konania, alebo ak sa odporcovi návrh na začatie konania nedoručil do vlastných rúk;

d) uznanie by sa priečilo československému verejnému poriadku;

e) nie je zaručená vzájomnosť; vzájomnosť sa nevyžaduje, ak cudzie rozhodnutie nesmeruje proti československému občanovi alebo právnickej osobe.

§ 65

Uznanie cudzieho rozhodnutia v majetkových veciach sa nevyslovuje osobitným výrokom. Cudzie rozhodnutie sa uzná tým, že československý orgán naň prihliadne, ako keby šlo o rozhodnutie československého orgánu.

§ 66

Za podmienok § 63 a 64 možno cudzie rozhodnutie o majetkových právach v Československej socialistickej republike vykonať, ak jeho výkon nariadi československý súd; nariadenie výkonu je potrebné vždy odôvodniť.

§ 67

(1) Právoplatné cudzie rozhodnutia vo veciach manželských a vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) otcovstva, ak aspoň jedným z účastníkov konania je československý občan, sa v Československej socialistickej republike uznávajú, ak tomu nebránia ustanovenia § 63 a § 64 písm. b), c), d), len na základe osobitného rozhodnutia.

(2) Vysloviť, že sa uznáva rozhodnutie uvedené v odseku 1, patrí len Najvyššiemu súdu po vypočutí generálneho prokurátora. Návrh môže podať popri účastníkoch každý, kto preukáže právny záujem, a v záujme spoločnosti predseda Najvyššieho súdu alebo generálny prokurátor. Najvyšší súd rozhoduje rozsudkom, pojednávanie nemusí nariaďovať.

(3) Rozhodnutia uvedené v odseku 1 možno uznať len vtedy, ak skutkový základ bol zistený spôsobom v podstate vyhovujúcim príslušným ustanoveniam československého práva.

§ 68

(1) Ak všetci účastníci boli v rozhodujúcom čase príslušníkmi štátu, o rozhodnutie ktorého ide, majú rozhodnutia uvedené v § 67 ods. 1 v Československej socialistickej republike bez ďalšieho konania rovnaké právne účinky ako právoplatné československé rozhodnutia, ak sa to neprieči verejnému poriadku.

(2) To isté platí o rozhodnutiach orgánov iných cudzích štátov, ak sa takého rozhodnutia uznávajú v domovských štátoch všetkých účastníkov.

Záverečné ustanovenia

§ 69

Zrušuje sa zákon č. 41/1948 Zb. o medzinárodnom a medzioblastnom práve súkromnom a o právnom postavení cudzincov v odbore súkromného práva.

§ 70

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. aprílom 1964.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Lenárt v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, 813 11 Bratislava,
tel.: +421 2 888 91 864, +421 2 888 91 865, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.